

Közérdek az óvodák és bölcsődék fejlesztése

Vállalatok segítsége — Nemcsak a pénzen múlik — Brigádok felajánlása

Aligha van égetőbb gondunk manapság, mint az, hogy nagyon kevés a lakás, az óvoda és a bölcsőde. Számatlan fórumon elhangzott: társadalmi közérdek a gyermekintézmények fejlesztése, új bölcsődék és óvodák felépítése. Mégis szinte egy helyben topogunk, az a néhány száz óvodai, bölcsődei férőhely, amellyel gyarapodtunk, lényegében nem hozott megoldást, a régi gondokon alig enyhített, legfeljebb újra figyelmeztetett bennünket; radikálisabb megoldáshoz kell folyamodni. A jószándék nem hiányzik, hiszen a vállalatok is erejükhez mérten anyagilag támogatják e nemes ügyet. A Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának Elnöksége tegnapi, szerdai ülésén ugyancsak azt vizsgálta, hogy a vállalatok és intézmények miként segítik az óvodai és bölcsődei építkezéseket. Az ülésen részt vett és felszólalt dr. Jandek Géza, a SZOT osztályvezetője és Gyárfás Mihály, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának osztályvezetőhelyettese is.

Az SZMT közgazdasági bizottsága is igen részletes és tárgyilagos jelentést terjesztett az elnökség tagjai elé. Az összegezésből kitűnik, hogy a vállalatok és a szocialista munkaversenyben részt vevő brigádok támogatják a gyermekintézmények fejlesztését. A számadatok arról tanúskodnak,

hogy az elmúlt években — bár volt némi fejlődés —, tovább fokozódott a feszültség a gyermekintézmények lehetőségei és az igények között. Különösen szembetűnő ez Szegeden, ahol a foglalkoztatottak között igen magas a nők aránya. Szegeden a meglévő bölcsődék viszonylag elavultak és túlszűfoltak. A 12 tanácsi és 7 üzemi bölcsőde 746 férőhelyre 1150 kisgyermeket vettek fel, de még így is több mint 300 kérést el kellett utasítani. Persze azokat senki sem tartja nyilván, akik ismervén a kilátástalan helyzetet, nem is próbálkoztak ízelvételi kérelemmel. Tévedés volt azt hinni, hogy a gyermekgondozási segély bevezetése lényegesen megoldja a bölcsődei gondokat. Manapság már nem is igen veszik igénybe ezt a szociális támogatást, s ha igénylik is, igen sokan már a kisgyermek 1—1,5 éves korában szeretnének elmenni dolgozni, vagyis gyermekük még bölcsődés korban van.

Az óvodai „front” még rosszabb. Szegeden jelenleg 39 tanácsi és 11 üzemi óvoda van, ahol 3600 gyermek fér el, mégis 4665 szorong a szobáiban, miközben közel öt-száz felvételi kérelmet visszautasítottak. A szegedi óvodai épületek nagy része elavult, korszerűtlen, három közülük életveszélyessé vált, s az építőipar nemigen siet a rendbehozatalukkal. Valamit javított a helyzetben,

hogy nemrégiben a Tarjánban elkészült két darab, 200 gyermek elhelyezésére alkalmas barakkóvoda, átadták az Ilona utcai (konzervgyári) óvodát és hamarosan elkészül a Szent György téri barakkóvoda is. Ettől függetlenül a negyedik ötéves tervidőszakra elképzelt 700 férőhelyből eddig csak 370 férőhellyel gyarapodott az óvodai hálózat Szegeden. Nagy gondot okoz, hogy közben az építőipari árak jelentősen emelkedtek és emelkednek.

A szakszervezetek elismeréssel nyugtázzák, hogy több szegedi vállalat jelentős anyagi támogatást nyújt a gyermekintézmények építéséhez. A kábelgyár 1 milliót, a gumigyár 1,5 milliót ajánlott fel a városi tanácsnak. Az is dicséretes, hogy néhány iparvállalat építkezései során nem felejtették meg a dolgozók kisgyermekéről: a szalámigyári újjáépítés során 60 férőhelyes óvoda is épül, a vendéglátó irodaházánál is lesz óvoda. Az olajbányászok elváltatták a fodrotlepi óvoda, a gázművek munkásai pedig az Uzoki utcai óvoda felújítását, tatarozását. Több szocialista brigád felajánlása között talánunk szép elhatározást, hogy bölcsődét, óvodát patronálnak, társadalmi munkával kijavítanak vízvezetékét, fűtést, vagy építenek játszótérre. Eddig a szegedi és Csongrád megyei vállalatok közel 10 millió forint készpénzzel és 2 millió forint társadalmi munkával támogatták, illetve támogatják a jövőben a gyermekintézmények fejlesztését, fenntartását.

Persze a gyermekintézmények létesítése elsősorban állami feladat, s a tanácsokon múlik, hogy a szociális beruházásokra szánt pénzesz-szezből milyen beruházási sorrendet állapítanak meg: sporttelep, iskola, kultúrház, vagy gyermekintézmény kerüljön-e az első helyre. A támogatással a vállalatok is különböző pozícióban vannak: amely gyárnak 1968 előtt volt óvodája, vagy bölcsődéje, az megkapta a fenntartásához szükséges pénzesz-szeget, de amelyek cégnek nem volt, az nehezen tud annyit akumulálni, hogy óvodát építsen. S nem eléggé tisztázott a vállalatok érdekeltége sem a támogatásban: ha egy gyár ad a tanácsnak 1 millió forintot, hány férőhelyre tarthat igényt? Néha aztán az is gond, ha felépül egy bölcsőde, vagy óvoda, hogy melyik szerv tartsa fenn.

Egy dologban mindenki egyetért, hogy a gyermekintézmények bővítése társadalmi közérdek. Meg kell ragadni minden lehetőséget, hogy gyarapodjon az óvodák és bölcsődék száma. Ebben segíthetnek a vállalatok és a társadalmi szervezetek.

G. I.

Kérdezni tudni kell

Zakók, ingek, pulóverek. Megvillanó szemüvegek és érdeklődést csillantó szemek. Azok ülnek a hosszú asztaloknál, akiknek mindennap válaszolniuk kell, s most azt kérdezik, hogyan válaszolhatnak majd. Valaha a római polgárok gyülekezési helye volt a fórum, ma azoknak a kérdéseknél gyűjtőhelye, amelyek milliónyi embert foglalkoztatnak. Bebizonyítva, hogy: kérdezni nem is olyan könnyű dolog. Hiszen már gyerekkorunkban is első szavaink közé tartozik a sokáig legfontosabb: Mi ez? Sürgőző kíváncsiság gyűjtő: nem elég rácsodálkozni a világra, meg is kell ismerni. S mire fölönvünk, e kérdés-felelet játék visszanyeri játéki jelentőségét: divatja idején egész ország barkochbáztat. S mindig kettőn áll a vásár: ahogy kérdezni meg kellett tanulni, meg kellett tanulni válaszolni is.

LAKÁSTÓL A FESTMÉNYIG

próbaképpen rendezett tegnap délután egy igen komoly kérdezz-felelek találkozózt a megye minden részéből összegyűlt tisztségviselő fiataloknak. Próbaképpen, hiszen a szervezők maguk sem tudhatták, hogy milyen érdeklődést vált ki e rendezvény, akkor, amikor a tömegtájékoztató eszközök ontják az információkat, kérdés nélkül is a válaszokat. S a másfél órára tervezett rendezvényen elégséges alaposan tudnak-e válaszolni az arra meghívottak: funkcionáriusok, újságírók, igazgatók? Hiszen a legnehezebb: két-három-öt perc alatt összefoglalni véleményként azt, amiről máskor hosszabban fűzheti szavait az ember. S végül — a fiataloknak drukkoló újságíró szerette volna sommáznia —, hogy milyen kép alakul ki a kérdezőkről annak alapján, amire válaszolni kell?

S már a legizgalmasabbnak kikiáltott kérdések az érdeklődés kiterjedtségére mutatnak. Hevesi Teri, a HÓDI-

KÖT-ből arra volt kíváncsi, hogy kik s hányan utaznak a berlini VIT-re, mások az iránt érdeklődtek; hogy várható-e a gazdaságirányítás rendszerében változás; hogy várható-e a meglehetősen alacsony számú testnevelési órák arányának növelése; hogy miért vannak művészi csoportosulások, s miként függ ezektől a fiatalok érvényesülése?

Sorjázta a kérdések: a fiatalok lakáshelyzetéről, lehetőségeitől egészen a fiatal festők ösztöndíjára vonatkozó kíváncsiságokig. S mindegyikre gyors, rövid válasz. Szögi Béla, a KISZ megyei bizottságának első titkára három perc alatt mondta el a legutóbbi, a szófiai VIT-en részt vett magyar csoport adatait, amelyhez hasonló lesz valószínűleg a berlini is. Azt is hozzátette azonban, hogy a jövő nyáron a megyebizottság 250 fiatalot kíván az újszegedi táborban ültetni. VIT-táborban a nagy esemény előkészítését tartva szem előtt. Pappi József, a megyei pártbizottság osztályvezetője arra hívta fel a figyelmet, hogy a gazdasági reform lényegéből adódóan a szabályozókat, magát az irányítás rendszerét nem szabad statikusan felfogni: lényege a rugalmasság. Dr. Bánfalvi József, a Radnóti Miklós gimnázium igazgatója fölvilágosította a fiatalokat arról, hogy legálább öt évre van szükség, míg egyáltalán megfélelő testnevelő tanári ellátottság lesz, mert a TF-et végzetek nagy számban edzőnek mennek. Dr. Dömötör János, a Tornyai Múzeum igazgatója elmagyarázta, hogy hol a határ a művészi és a művészeti csoportosulások, a klikkek és a stílusirányzatok között.

A külpolitikában pedig — Kína, Kína, Kína — Rácz Lajosnak, a Csongrád megyei Hírlap főszerkesztőjének számolhatatlanul sok, egyazon országhoz fűződő kérdésre kellett válaszolnia.

A játékező vezető — dr. Sebe János, a KISZ megyebizottságának titkára — a rohanó kor ritmusához igyekezett a fórum

EGY MONDATBAN

KISZ megyebizottságának titkára — a rohanó kor ritmusához igyekezett a fórum

menetét igazítani. A villámkérdésekre, amelyekre a válaszadók asztalánál ülő s imént felsorolt öt szakértőnek egy-egy szóval, vagy rövid mondattal kellett válaszolnia. Imígyen:

Kérdés: Van-e reális lehetőség arra, hogy a vietnami béke létrejön az amerikai elnökválasztásig.

Rácz Lajos: Nincs.

Kérdés: Lesz-e szabad szombat az iskolákban?

Dr. Bánfalvi József: Legfeljebb 4—5 év múlva.

Kérdés: Kinek készülnek a magyar filmek? A közönségnek, vagy a kritikusoknak?

Dr. Dömötör János: Is-is. Vagy művészfilmek, vagy közönségfilmek.

Kérdés: Várható-e javulás az óvodai ellátottságban?

Pappi József: Igen.

Kérdés: Elrendelhet-e egy intézmény társadalmi munkát?

Szögi Béla: Nem!

A legkényesebb kérdést kétségkívül a Radnóti Miklós gimnázium igazgatójának tették fel: hogy jó-e ha ilyen magas a nők aránya a pedagógusok között? S a diplomáták által is joggal irígyelhető válasz: Nem ártana, ha több férfi volna a tan-testületben.

S bár a cédulák megszáporodtak

INDULÁS

az asztalon, mintha bűvész varázsolta volna foghatatlanná őket — a műsoridő, akárcsak a tévében, lejár. Csak az a különbség, hogy a zakók, ingek, pulóverek, megvillanó szemüvegek és érdeklődést csillanó szemek fölé a képernyőre nem kuszlik rá a szöveg; rendezte a megyei KISZ-bizottság. A kérdezők — akiknek holnap már saját KISZ-bizottságukban kell választ adni — hazaindulnak. S nem marad el a pont — a poén. Tömve a negyvenes busz, amelyen Újszegedről, a KISZ-iskolából a város központjába tartanak. S mivel a megállóban nem nyílik az ajtó, kővetkezik az utolsó kérdés: mit csináljunk. A mosolygós sofőr pedig, akinek annyi mindenre kellett már felelnie, tömören válaszol: Nyomják meg a vészgombot. S ime: az ajtó tárul.

Veress Miklós

Tananyagcsökkentés, érettségi

A végrehajtás útján az állami oktatásról szóló párthatározat

Az állami oktatás továbbfejlesztéséről hozott párthatározat nyomán a Művelődéstudományi Minisztérium szakemberek bevonásával hozzáfogott a feladatok végrehajtásához. A várható legfontosabb intézkedésekről — köztük a tanulók túlterhelésének csökkentéséről, az érettségi vizsga korszerűsítéséről — tájékoztattak a minisztérium közoktatáspolitikai főosztályán.

A határozat a feladatok két nagy szakaszáról beszél: egyrészt a jelenlegi iskolai munka javításáról, másrészt a későbbi feladatok előkészítéséről, az iskolarendszer távlati korszerűsítésének megvalósításáról. Napirenden van például a tanulók túlterhelésének csökkentése, valamint az érettségi vizsgák és a felvételi összhangja.

A Központi Bizottság határozatának megfelelően napirendre került a tanulók munkájának értékelése, az osztályozás. Az általános iskolai munka javítása kiemelt feladat, az erre vonatkozó kormány-előterjesztésen már dolgoznak. Foglalkoznak a szakközépiskolák továbbfejlesztésével, hozzákedtek a gimnáziumi fakultatív tantárgyi rendszer kimunkálásához. Készül az iskolaigazgatók öt évre szóló megbízatásának terve, javaslatot dolgoznak ki a pedagógiai kutatások és kísérletek országos összehangolására. Változatlanul feladat az iskolai felügyelet és ügyvitel ésszerűsítése, valamint az iskolai demokratizmus fejlesztése. Annak érdekében az ideit tanév programjában szerepel a tanulóifjúság és az ifjúsági szervezetek helyzetének vizsgálata, a tanulói jogok és kötelességek harmonikus továbbfejlesztése.

A határozat nagy gondot fordít a túlterhelés csökkentésére. A minisztérium iskolai főosztályai utasítást kaptak: dolgozzák ki a tananyagcsökkentő javaslatokat, használják fel e munkában a pedagógusok észrevételeit, vitassák meg a tervezett tudományos és szakmai körökben, gondoskodjanak a csökkentés 1973. szeptember 1-ével történő bevezetéséről. Legkésőbb augusztus 20-ig a pedagógusok kezébe adják a tananyagcsökkentő utasításokat tartalmazó füzeteiket. A csökkentés egyaránt vonatkozik a tantervekre és a tankönyvekre a heti kötelező órák számára, esetleg némely óvodát építsen. S nem eléggé tisztázott a vállalatok érdekeltége sem a támogatásban: ha egy gyár ad a tanácsnak 1 millió forintot, hány férőhelyre tarthat igényt? Néha aztán az is gond, ha felépül egy bölcsőde, vagy óvoda, hogy melyik szerv tartsa fenn.

Egy dologban mindenki egyetért, hogy a gyermekintézmények bővítése társadalmi közérdek. Meg kell ragadni minden lehetőséget, hogy gyarapodjon az óvodák és bölcsődék száma. Ebben segíthetnek a vállalatok és a társadalmi szervezetek.

A posta közli:

Január 1-én bevezetik az irányítószám-rendszert

A Minisztertanács határozata alapján a Magyar Posta 1973. január 1-én bevezeti a postai irányítószám-rendszert. A küldemények rohamos növekedése miatt ugyanis a posta csak az irányítószámok használatával tudja a küldeményeket időben továbbítani és kézbesíteni, ugyanakkor ez teszi lehetővé a posta belső munkájának korszerűsítését, gépesítését is. A Magyar Pos-

ta számos európai országban már évek óta sikeresen alkalmazott postai irányítószám-rendszer kedvező tapasztalatait is felhasználja. A küldemények gyors feldolgozását elősegítő irányítószámok alkalmazására — a közlekedéscsökkentés, az állami igazgatási, a gazdasági és a forgalmi szempontokat figyelembe véve — négyjegyű számokból álló kódrendszert dolgozott ki a posta. Ma-

gyarország minden jelentősebb lakott helyének önálló irányítószáma lesz. Az egyes irányítószámok, és az azok használatát tartalmazó segédanyagok november 13-tól a közönség rendelkezésére állnak. Az irányítószámok alkalmazásával kapcsolatban valamennyi tudnivalóról a rádió, a televízió és a napilapok útján folyamatosan, részletesen tájékoztatják a közönséget.

Az MTA növénytermesztési bizottságának ülése

A Magyar Tudományos Akadémia növénytermesztési bizottsága tegnap, szerdai délelőtti ülést tartott Szegeden az akadémiai bizottság székházában. A szántás nélküli talajművelés, az egy menetben való magágykészítés és vetés témakörét tár-

gyalták. Ezenkívül a Fel-sőnyomási Állami Gazdaságban kipróbálás alatt álló, Olaszországból importált szuper kultivátor használatát beszélték meg a meghívott mezőgazdasági kutatók és gyakorlati szakemberek bevonásával.